

V Bruseli 11. marca 2026
(OR. en)

7248/26

STATIS 16
TRANS 147
COMPET 312

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 4. marca 2026

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

---

Predmet: SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE,
o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/974
zo 4. júla 2018 o štatistike prepravy tovaru po vnútrozemských vodných
cestách

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 107 final.

Príloha: COM(2026) 107 final

V Bruseli 4. 3. 2026
COM(2026) 107 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE,

**o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/974 zo 4. júla 2018
o štatistike prepravy tovaru po vnútrozemských vodných cestách**

Obsah

1.	ÚVOD	2
1.1.	Súvislosti	2
1.2.	Politický kontext	2
1.3.	Pokrytie členských štátov a ostatných krajín	3
2.	SLEDOVANIE VYKONÁVANIA NARIADENIA	5
2.1.	Plnenie zákonných povinností.....	5
2.2.	Metódy zberu údajov používané v členských štátoch.....	5
2.3.	Náklady a zaťaženie členských štátov v súvislosti so zberom údajov a vykazovaním	6
2.4.	Validácia a kontroly kvality prijatých údajov	6
2.5.	Metodická podpora, ktorú Eurostat poskytuje členským štátom	7
2.6.	Spoločné využívanie údajov	8
2.7.	Štatistika o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách	9
3.	MOŽNÝ BUDÚCI VÝVOJ ŠTATISTIKY VNÚTROZEMSKÉJ VODNEJ DOPRAVY	10
4.	ZÁVERY.....	12

1. ÚVOD

1.1. SÚVISLOSTI

Nariadením (EÚ) 2018/974 o štatistike prepravy tovaru po vnútrozemských vodných cestách ⁽¹⁾ (ďalej len „nariadenie“) sa zabezpečujú porovnateľné, spoľahlivé, harmonizované, pravidelné a komplexné štatistické údaje o preprave tovaru po vnútrozemských vodných cestách v rámci EÚ. Tieto údaje poskytujú podporu ministerstvám, združeniam, lodným spoločnostiam, prevádzkovateľom, ktorí využívajú vnútrozemské vodné cesty a prístavy na prepravu tovaru, a tvorcom politik. Štatistiky o vnútrozemskej vodnej doprave pomáhajú monitorovať a rozvíjať regionálne, vnútroštátne a transeurópske politiky, podporujú plánovanie infraštruktúry a riadenie dopravy a poskytujú cenné informácie o prechode na ekologické druhy dopravy. Slúžia aj ako jednotný zdroj spoločných informácií v celej EÚ, pričom údaje sa zhromažďujú o tovare prepravovanom po vnútrozemských vodných cestách za každú krajinu, a nie za jednotlivé rieky.

Podľa článku 9 nariadenia musí Komisia po konzultácii s Výborom pre európsky štatistický systém predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o tom, ako sa nariadenie vykonáva, ako aj o možnom budúcom vývoji. Prvá správa mala byť predložená do 31. decembra 2020 ⁽²⁾ a ďalšie správy mali nasledovať každých päť rokov. Toto je druhá správa.

V oddiele 1 tejto správy sa vysvetľuje politický kontext a rozsah pôsobnosti nariadenia v členských štátoch a iných krajinách. V oddiele 2 sa uvádzajú informácie o tom, ako členské štáty a Komisia vykonávajú nariadenie (Eurostat). Oddiel sa týka dodržiavania právnych predpisov, metód zberu údajov, ktoré členské štáty používajú, nákladov a zaťaženia členských štátov, validácie údajov a kontroly kvality zo strany Eurostatu, metodologickej podpory, ktorá sa poskytuje členským štátom, a informácií o spoločnom využívaní údajov.

V poslednej časti oddielu 2 sa opisuje vývoj štatistiky o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách. V oddiele 3 je zhrnutý možný budúci vývoj štatistiky prepravy tovaru a osôb po vnútrozemských vodných cestách a v oddiele 4 sú uvedené hlavné závery správy.

1.2. POLITICKÝ KONTEXT

Vnútrozemská vodná doprava je dôležitou súčasťou európskeho dopravného systému, ktorý zahŕňa sieť s dĺžkou 49 684 kilometrov v 20 členských štátoch EÚ ⁽³⁾. V porovnaní s ostatnými druhmi dopravy, ktoré často čelia preťaženiu a problémom s kapacitou, preprava po vnútrozemských vodných cestách predstavuje spoľahlivejšiu a energeticky úspornejšiu alternatívu, a má významný potenciál na to, aby sa využívala vo vyššej miere. Vnútrozemská vodná doprava je popri železničnej doprave už dlho považovaná za jeden z najúčinnějších spôsobov prepravy tovaru z hľadiska emisií CO₂. Považuje sa preto za kľúčovú pre iniciatívy EÚ

---

(1) Ú. v. EÚ L 179, 16.7.2018, s. 14 – 29. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/974/oj>.

(2) Prvá správa bola prijatá 18. decembra 2020, [COM(2020) 821 final].

(3) Výpočet vychádza z údajov, ktoré sú k dispozícii na odkaze: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/iww_if_infrastr_custom_16182625/default/table?lang=en (k dispozícii v angličtine, francúzštine a nemčine). Celková dĺžka siete vychádza z údajov za rok 2023, okrem Belgicka, kde sú najnovšie dostupné údaje z roku 2008.

vrátane cieľov prechodu na iné druhy dopravy týkajúcich sa zníženia emisií uhlíka v odvetví dopravy⁽⁴⁾. Okrem toho vnútrozemská vodná doprava produkuje nižšie emisie hluku a poskytuje vysokú úroveň bezpečnosti, čo je významnou výhodou najmä pri preprave nebezpečného tovaru. Takisto zmierňuje zaťaženie preplnených cestných sietí v husto osídlených regiónoch⁽⁵⁾.

Vzhľadom na tieto silné stránky by vnútrozemská vodná doprava mohla potenciálne zohrávať kľúčovú úlohu v dopravnom systéme EÚ. Európska komisia si uvedomuje značný potenciál rastu vnútrozemskej vodnej dopravy a je odhodlaná zvýšiť jej konkurencieschopnosť a posilniť jej úlohu v rámci intermodálnej logistickej siete. Tento záväzok sa odráža v akčnom programe Naiades III⁽⁶⁾. Program sa zameriava najmä na presun väčšieho množstva nákladu na európske rieky a kanály a na prechod na vlečné člny s nulovými emisiami do roku 2050. Zahŕňa aj opatrenia na podporu vývoja a zavádzania technológií s nulovými emisiami a nulovým odpadom pre plavidlá a vnútrozemské prístavy. Akčný program Naiades III je zosúladený s Európskou zelenou dohodou⁽⁷⁾ a stratégiou pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu⁽⁸⁾, ktorých cieľom je zvýšiť využívanie vnútrozemskej vodnej dopravy a príbrežnej námornej dopravy o 25 % do roku 2030 a o 50 % do roku 2050.

Štatistiky o európskej vnútrozemskej vodnej doprave sú nevyhnutné pre rozvoj, monitorovanie a hodnotenie iniciatív a politík v rámci programu Naiades III a iných programov EÚ v oblasti životného prostredia, dopravy a jednotného trhu EÚ. Takéto iniciatívy a politiky si vyžadujú hlboké znalosti o rozsahu vnútrozemskej vodnej dopravy a o spôsoboch, akými sa tento druh dopravy vyvíja v čase.

1.3. POKRYTIE ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A OSTATNÝCH KRAJÍN

Toto nariadenie sa uplatňuje priamo a v celom rozsahu vo všetkých členských štátoch. Nemusí byť transponované do vnútroštátnych právnych predpisov. Vnútrozemská vodná doprava však neexistuje vo všetkých členských štátoch. Účinok nariadenia sa preto obmedzuje na tie štáty, v ktorých tento druh dopravy existuje.

Pre členské štáty s prepravou tovaru po vnútrozemských vodných cestách sa v nariadení stanovuje prahová hodnota, pri prekročení ktorej sú krajiny povinné poskytovať údaje. Povinnosť predkladania správ sa vzťahuje na všetky členské štáty, v ktorých celkový objem tovaru prepravovaného ročne po vnútrozemských vodných cestách presahuje jeden milión ton. V súčasnosti je 11 členských štátov (Belgicko, Bulharsko, Nemecko, Francúzsko, Chorvátsko,

---

(4) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0324> (k dispozícii iba v angličtine).

(5) https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/inland-waterways_en (k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch EÚ).

https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/inland-waterways/promotion-inland-waterway-transport/naiades-iii-action-plan_en?prefLang=sk (k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch EÚ).

(7) COM(2019) 640 final;

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0640&qid=1758888521529>.

(8) COM(2020) 789 final;

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0789&qid=1758888687830>.

Luxembursko, Maďarsko, Holandsko, Rakúsko, Rumunsko a Slovensko) povinných poskytovať údaje pre všetky tieto povinné tabuľky uvedené v prílohách I až IV:

- II: Preprava tovaru podľa druhu tovaru (ročné údaje),
- III: Preprava tovaru podľa krajiny registrácie plavidla a druhu plavidla (ročné údaje),
- III1: Kontajnerová doprava podľa druhu tovaru (ročné údaje),
- IV1: Preprava podľa krajiny registrácie plavidla (štvrtročné údaje),
- IV2: Preprava v kontajneroch podľa krajiny registrácie plavidla (štvrtročné údaje).

Z krajín, ktoré sú povinné poskytovať údaje, Belgicko, Luxembursko a Maďarsko ⁽⁹⁾ poskytujú údaje aj do nepovinnnej tabuľky II2: Preprava plavidlami (ročné údaje) v prílohe II k nariadeniu.

Podľa nariadenia sa od krajín, ktoré prekročia prah jedného milióna ton, ale nemajú medzinárodnú alebo tranzitnú dopravu, vyžaduje, aby poskytli len obmedzený súbor údajov do tabuľky VI: Preprava tovaru (ročné údaje), ako sa uvádza v prílohe V k nariadeniu. V súčasnosti sa toto ustanovenie vzťahuje len na Švédsko. Švédsko však dobrovoľne poskytuje všetky povinné tabuľky, nielen obmedzený ročný súbor údajov.

V súčasnosti poskytuje údaje dobrovoľne päť ďalších členských štátov, ktorých činnosť vo vnútrozemskej vodnej doprave nedosahuje prahové hodnoty stanovené v nariadení: Česko, Taliansko, Litva, Poľsko a Fínsko. Česko, Poľsko a Fínsko predložili všetky povinné tabuľky požadované v nariadení. Česko takisto poskytuje ročné údaje o preprave plavidlami pre nepovinnú tabuľku II2. Naproti tomu Taliansko a Litva poskytujú len obmedzené ročné údaje o preprave tovaru do tabuľky VI. Mimo EÚ poskytuje kandidátska krajina Srbsko údaje do tabuľky IV1: Preprava podľa krajiny registrácie plavidla (štvrtročné údaje) v prílohe IV k nariadeniu.

Okrem tabuliek v nariadení sa expertná skupina Komisie pre štatistiku vnútrozemskej vodnej dopravy vo februári 2007 dohodla na organizovaní dobrovoľného zberu údajov o preprave nebezpečného tovaru (tabuľka A2) a nehodách (tabuľka A3). V októbri 2013 sa skupina rozhodla zorganizovať aj dobrovoľný zber údajov o preprave tovaru podľa prístavu nakládky/vykládky (tabuľka A4) a o preprave tovaru podľa druhu nákladu (tabuľka A5).

Za referenčný rok 2024 predložilo dobrovoľné údaje niekoľko krajín v rôznych tabuľkách:

- Údaje do tabuľky A2 poskytlo sedem krajín: Česko, Nemecko, Maďarsko, Holandsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.
- Údaje do tabuľky A3 poskytlo päť krajín: Česko, Chorvátsko, Maďarsko, Rakúsko a Poľsko.
- Údaje do tabuľky A4 poskytlo osem krajín: Bulharsko, Česko, Nemecko, Chorvátsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko a Fínsko.
- Údaje do tabuľky A5 poskytlo takisto osem krajín: Bulharsko, Nemecko, Chorvátsko, Maďarsko, Holandsko, Poľsko, Rumunsko a Fínsko.

⁽⁹⁾ Za referenčné roky 2022, 2023 a 2024 Maďarsko neposkytlo žiadne údaje o preprave plavidlami.

2. SLEDOVANIE VYKONÁVANIA NARIADENIA

2.1. PLNENIE ZÁKONNÝCH POVINNOSTÍ

Plnenie povinností poskytovať údaje, ktoré sú stanovené v nariadení, je na veľmi dobrej úrovni. Všetky členské štáty poskytli požadované súbory údajov podľa dohodnutej metodiky a v stanovených termínoch. Menšie oneskorenia boli zaznamenané len v niekoľkých prípadoch, ale nemali vplyv na tvorbu štatistík. Výsledkom vysokej úrovne dodržiavania predpisov sú spoľahlivé a kvalitné štatistiky o preprave tovaru po vnútrozemských vodných cestách.

Pokiaľ ide o dôvernosť, väčšina členských štátov nehlásila žiadne problémy. Niektoré krajiny (Bulharsko, Česko, Maďarsko) však označujú svoje údaje o prístavoch nakládky a vykládky ako dôverné. Tieto údaje sú relevantné pre dobrovoľnú tabuľku, ktorá nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia. Okrem toho Francúzsko označilo niektoré údaje za dôverné od referenčného roku 2023. V prípade všetkých typov dôverných údajov Eurostat uplatňuje pravidlá a opatrenia na zabránenie ich zverejneniu.

2.2. METÓDY ZBERU ÚDAJOV POUŽÍVANÉ V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

Proces zberu a spracovania údajov je vo vykazujúcich krajinách rozdielny, ale prebieha na základe klasického toku informácií zdola nahor. Poskytovatelia údajov sa takisto v jednotlivých krajinách líšia, pričom najčastejšími zdrojmi sú orgány zodpovedné za prístavy a plavebné komory. Krajiny dopĺňajú svoje údaje o informácie získané z mnohých zdrojov, ako sú napr. colné úrady, susedné krajiny, súkromní prevádzkovatelia, spoločnosti a agentúry. Väčšina vykazujúcich krajín využíva aj údaje získané zo svojich systémov riečnych informačných služieb (ďalej len „RIS“) alebo iných systémov. Okrem toho všetky vykazujúce krajiny používajú priamo alebo nepriamo údaje zozbierané na národnej úrovni buď na tvorbu politických opatrení alebo na spoločné využívanie.

Väčšina vnútroštátnych orgánov overuje ich správnosť pred odoslaním Eurostatu prostredníctvom interne vyvinutých kontrolných postupov. Pravidlá validácie sa vzťahujú na mnohé aspekty procesu vrátane formátovania a kodifikácie údajov. Zahŕňajú aj konzistentnosť v rámci každého súboru údajov, medzi súbormi údajov a premennými a v časových radoch.

Všeobecné informácie o zbere a spracovaní údajov sú uverejnené v referenčných metaúdajoch EÚ⁽¹⁰⁾, ktoré Eurostat pravidelne aktualizuje. Konkrétne informácie o národných metodikách sa uverejňujú v národných súboroch metaúdajov, ktoré krajiny každoročne aktualizujú. Okrem toho publikácia *Reference Manual on Inland Waterway Transport Statistics* (Referenčná príručka o štatistike vnútrozemskej vodnej dopravy)⁽¹¹⁾, ktorú vydáva Eurostat, obsahuje kapitolu o národných metodikách s podkapitolami o zdrojoch údajov a spracovaní, validácii a spoločnom využívaní údajov. Kapitola o národných metodikách vychádza z dotazníka zaslaného členským

---

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/iww_go_esms.htm (k dispozícii iba v angličtine).

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/29567/3217334/iww_reference_manual_april_2023.pdf/95785869-c98a-7f6a-a936-b243bb5ba468 (k dispozícii iba v angličtine).

štátom. Tento dotazník bol revidovaný a zaslaný krajinám na vyplnenie v roku 2025. Odpovede krajín budú zapracované do pripravovanej revízie referenčnej príručky.

2.3. NÁKLADY A ZAŤAŽENIE ČLENSKÝCH ŠTÁTOV V SÚVISLOSTI SO ZBEROM ÚDAJOV A VYKAZOVANÍM

Podľa informácií, ktoré poskytli členské štáty, väčšina vykazujúcich krajín považuje pracovnú záťaž spojenú s poskytovaním údajov za prijateľnú. Viaceré členské štáty uvádzajú, že zaťaženie respondentov sa týka lodných agentov, kapitánov plavidiel, veliteľov lodí, správy prístavov, prístavných orgánov, regionálnych kapitánov prístavov, prístavov a iných miest nakládky alebo iných strán, ktoré sú poverené zhromažďovaním požadovaných informácií.

Administratívna záťaž sa môže zvýšiť, ak je potrebné zistené chyby ručne vymazať alebo opätovne kontaktovať poskytovateľov údajov. Dodatočná záťaž môže byť spojená aj so zberom údajov o tranzitnej doprave, ktorý si niekedy vyžaduje dvojstrannú spoluprácu s inými členskými štátmi s cieľom získať údaje alebo postupy imputácie a extrapolácie. Celkovo sa náklady na zber údajov a vykazovanie nepovažujú za veľmi vysoké.

Členské štáty, ktoré sú schopné kvantifikovať náklady a zaťaženie v súvislosti so zberom údajov o vnútrozemskej vodnej doprave, uvádzajú značné rozdiely v závislosti od objemu vnútrozemskej vodnej dopravy v krajine a systémov spracovania údajov. V nariadení sa však stanovili prahové hodnoty rozsahu dopravnej činnosti s cieľom obmedziť spravodajské zaťaženie a zároveň zachovať kvalitu štatistiky.

Zníženie záťaže a zjednodušenie

Eurostat pracuje na znížení záťaže spojenej so zberom údajov a udržiava v tejto veci komunikačný kanál s členskými štátmi. V spolupráci s národnými štatistickými úradmi zavádza konkrétne opatrenia s cieľom znížiť zaťaženie spojené so zberom údajov a vykazovaním. Patria k nim:

- vypracovanie dištančnej matice na podporu výpočtu meraní vnútrozemskej vodnej dopravy v tonokilometroch alebo osobokilometroch,
- nové validačné nástroje vyvinuté Eurostatom, ktoré umožňujú vykazujúcim krajinám validovať svoje údaje pred ich oficiálnym odoslaním Eurostatu (predbežná validácia) a získavať spätnú väzbu o chybách v jednotlivých súboroch údajov,
- konzultácie s členskými štátmi, krajinami Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), kandidátskymi krajinami a potenciálnymi kandidátskymi krajinami o metodických otázkach a nových požiadavkách (napr. o osobnej doprave) s cieľom čo najviac znížiť zaťaženie pri tvorbe štatistík vnútrozemskej vodnej dopravy.

2.4. VALIDÁCIA A KONTROLY KVALITY PRIJATÝCH ÚDAJOV

Za zber a prenos údajov sú zodpovedné členské štáty, ale Eurostat prijíma všetky potrebné opatrenia s cieľom zaistiť vysokú kvalitu štatistík a odhaliť v prijatých údajoch prípadné chyby alebo nezrovnalosti.

V roku 2023 Eurostat zaviedol sofistikovaný informačný systém na správu údajov, ktorý zahŕňa dva zlepšené komponenty: nové nástroje na validáciu údajov a výkonný softvér SAS (Statistical Analysis Systems) na spracovanie, kontrolu kvality a zverejňovanie údajov o vnútrozemskej vodnej doprave.

Postupy prenosu a validácie údajov sú v súčasnosti vysoko štandardizované. Vykazujúce štáty predkladajú súbory údajov Eurostatu prostredníctvom portálu EDAMIS ⁽¹²⁾, pričom používajú štruktúru, ktorá je kompatibilná so štandardom SDMX (výmena štatistických údajov a metaúdajov). Na prijaté súbory údajov sa potom aplikuje robustný dvojstupňový proces validácie.

- Najprv sa nástrojom STRUVAL (STRUctural VALidation) zvaliduje každý súbor údajov z hľadiska formátu, úplnosti povinných polí a správnosti použitej štruktúry a kódov.
- Potom sa nástrojom CONVAL (CONtent VALidation) zvaliduje obsah každého súboru údajov na základe vopred definovaných pravidiel a prahových hodnôt. Validácia nástrojom CONVAL sa uskutoční až vtedy, keď súbor údajov úspešne prejde validáciou STRUVAL.

Vykazujúce krajiny dostávajú po každom kroku validácie podrobnú správu o validácii, čo uľahčuje opravu prípadných chýb. Eurostat pravidelne aktualizuje používané pravidlá validácie, aby vyhoveli vyvíjajúcim sa potrebám a zabezpečil tvorbu kvalitných štatistík.

Po nahratí údajov do produkčnej databázy SAS Eurostatu prebehnú podrobné kontroly kvality zaslaných údajov. Tieto kontroly sa týkajú konzistentnosti časových radov, konzistentnosti štvrťročných a ročných údajov medzi súbormi údajov a porovnania výsledkov medzi partnerskými vykazujúcimi krajinami (zrkadlové štatistiky).

Celkovo je kvalita predkladaných údajov dobrá. Je však stále potrebné vyvíjať úsilie s cieľom znižovať asymetrie zistené v zrkadlových štatistikách a zlepšiť vykazovanie údajov o tranzitnej vnútrozemskej vodnej doprave.

2.5. METODICKÁ PODPORA, KTORÚ EUROSTAT POSKYTUJE ČLENSKÝM ŠTÁTOM

Eurostat poskytuje vykazujúcim krajinám nepretržitú metodickú a technickú podporu pri vykonávaní nariadenia v snahe zachovať vysokú kvalitu údajov a metaúdajov.

Stretnutia expertnej skupiny Komisie pre štatistiku vnútrozemskej vodnej dopravy poskytujú členským štátom, krajinám EZVO, kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátskym krajinám príležitosť na diskusiu o kvalite údajov, metodických otázkach a nových projektoch. Vykonávanie nariadenia je takisto stálym bodom programu výročných zasadnutí koordinačnej skupiny Komisie pre štatistiku o doprave.

Okrem toho *Referenčná príručka o štatistike vnútrozemskej vodnej dopravy* poskytuje vykazujúcim krajinám podrobné usmernenia o vykonávaní nariadenia. Referenčná príručka sa pravidelne aktualizuje (väčšinou raz ročne), aby obsahovala najaktuálnejšie informácie,

---

⁽¹²⁾ Elektronický riadiaci a informačný systém pre tok údajov. Ide o jednotné kontaktné miesto pre výmenu údajov, ktoré používa Eurostat. <https://cros.ec.europa.eu/dashboard/edamis>.

dokumentáciu a usmernenia týkajúce sa zberu štatistických údajov o vnútrozemskej vodnej doprave.

Uskutočnila sa významná revízia publikácie *Glossary for transport statistics* (Glosár dopravnej štatistiky) ⁽¹³⁾, ktorá vznikla v úzkej spolupráci s Európskou hospodárskou komisiou OSN a Medzinárodným fórom pre dopravu. Cieľom glosára je zjednotiť definície pojmov dopravnej štatistiky na európskej a medzinárodnej úrovni. Revidovaný glosár bude obsahovať aktualizovanú a vylepšenú časť o vnútrozemskej vodnej doprave s vymedzením pojmov, v ktorom sa odráža vymedzenie pojmov v nariadení, a nové vymedzenie pojmov, ktoré sa týka prepravy osôb po vnútrozemských vodných cestách. Vydanie revidovaného glosára sa plánuje na začiatok roka 2026.

2.6. SPOLOČNÉ VYUŽÍVANIE ÚDAJOV

Online databáza Eurostatu

Eurostat uverejňuje údaje zozbierané podľa nariadenia prostredníctvom svojej online databázy, ktorá je bezplatne k dispozícii cez webové sídlo Eurostatu ⁽¹⁴⁾. Databáza obsahuje 17 tabuliek o preprave tovaru po vnútrozemských vodných cestách, ktoré sa pravidelne aktualizujú a dopĺňajú podrobnými súbormi európskych a národných metaúdajov.

Spoločné využívanie produktov

Eurostat vydáva v encyklopédii *Statistics Explained* ďalej uvedené štyri články o preprave tovaru po vnútrozemských vodných cestách. Tieto články poskytujú médiám a širokej verejnosti prehľad najdôležitejších zmien v tomto druhu dopravy a analýzu údajov zozbieraných podľa nariadenia.

1. *Vnútrozemská nákladná vodná doprava – štvrťročné a ročné údaje* ⁽¹⁵⁾
2. *Štatistika vnútrozemskej vodnej dopravy podľa kategórie produktov* ⁽¹⁶⁾
3. *Vnútrozemské vodné cesty – štatistika kontajnerovej dopravy* ⁽¹⁷⁾
4. *Vnútrozemská nákladná vodná doprava na regionálnej úrovni* ⁽¹⁸⁾

Tieto články sa každoročne aktualizujú po dokončení zberu údajov za daný referenčný rok.

Iné spôsoby spoločného využívania

Údaje o vnútrozemskej vodnej doprave sa poskytujú aj prostredníctvom spravodajských článkov Eurostatu (napr. „*Vnútrozemská nákladná vodná doprava v roku 2023 opäť klesla*“) ⁽¹⁹⁾ a iných publikácií Eurostatu, ako sú *Hlavné údaje o európskej doprave* ⁽²⁰⁾ a *Hlavné údaje o Európe* ⁽²¹⁾.

⁽¹³⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2785/675927> (k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v nemčine).

⁽¹⁴⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/transport/information-data/inland-waterways-transport> (k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v nemčine).

⁽¹⁵⁾ „[Inland waterway freight transport - quarterly and annual data](#)“ (k dispozícii iba v angličtine).

⁽¹⁶⁾ „[Inland waterway transport statistics by product category](#)“ (k dispozícii iba v angličtine).

⁽¹⁷⁾ „[Inland waterways - statistics on container transport](#)“ (k dispozícii iba v angličtine).

⁽¹⁸⁾ „[Inland waterway freight transport at regional level](#)“ (k dispozícii iba v angličtine).

⁽¹⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240920-1> (k dispozícii iba v angličtine).

⁽²⁰⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2785/9777356> (k dispozícii iba v angličtine).

⁽²¹⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2785/318624> (k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v nemčine).

Údaje sa takisto zverejňujú v publikáciách Generálneho riaditeľstva pre mobilitu a dopravu (napr. v jeho *Štatistickej príručke*)⁽²²⁾.

Údaje o preprave tovaru po vnútrozemských vodných cestách sú zahrnuté aj v správe *Sustainable Development Monitoring Report* (Správa o monitorovaní udržateľného rozvoja)⁽²³⁾, v ktorej sa sleduje pokrok pri dosahovaní cieľa politiky EÚ presunúť nákladnú dopravu z cestnej na železničnú a vnútrozemskú vodnú dopravu. Príslušným ukazovateľom v tejto správe sa analyzuje krátkodobý a dlhodobý vývoj pomeru železničnej a vnútrozemskej vodnej dopravy k celkovej vnútrozemskej nákladnej doprave v tonokilometroch.

Eurostat ponúka na požiadanie používateľa aj prispôsobenú extrakciu údajov. Všetky údaje zahrnuté do prispôsobených extrakcií a publikácií sa takisto uverejňujú v online databáze Eurostatu.

2.7. ŠTATISTIKA O PREPRAVE OSÔB PO VNÚTROZEMSKÝCH VODNÝCH CESTÁCH

Hoci je vnútrozemská vodná doprava malým odvetvím, jej segment prepravy osôb rýchlo rastie. Preto sú údaje o jeho ekonomickej činnosti a vývoji nevyhnutné na pozorovanie trhu a tvorbu politiky.

V súčasnosti sa v nariadení nevyžaduje zber štatistických údajov o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách. V článku 5 nariadenia sa však od Komisie vyžaduje, aby v spolupráci s členskými štátmi skúmala vývoj štatistík o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách vrátane cezhraničných dopravných služieb.

Eurostat a členské štáty v súlade s požiadavkami článku 5 v roku 2018 vypracovali návrh metodiky na zostavovanie štatistík o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách, ktorú majú členské štáty použiť v pilotných štúdiách. V roku 2019 Eurostat spolufinancoval sedem členských štátov (Nemecko, Chorvátsko, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Rumunsko a Švédsko) pri realizácii pilotných štúdií, ktoré pozostávali z dvoch modulov: štatistiky prepravy osôb po vnútrozemských vodných cestách (modul 1) a štatistiky o nehodách na vnútrozemských vodných cestách (modul 2). V roku 2020 Eurostat uskutočnil aj štatistické zisťovanie o preprave osôb so všetkými dotknutými členskými štátmi s cieľom doplniť zistenia zo siedmich pilotných štúdií.

Vo februári 2021 Komisia prijala správu Európskemu parlamentu a Rade⁽²⁴⁾, v ktorej predstavila výsledky pilotných štúdií a štatistického zisťovania o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách za rok 2020. Správa bola zameraná na uskutočniteľnosť zberu nových údajov, kvalitu štatistických údajov, súvisiacu metodiku a náklady a zaťaženie členských štátov. V správe sa dospelo k záveru, že v pilotných štúdiách sa dôkladne preskúmala uskutočniteľnosť zberu údajov o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách a vyplynulo z nich, že v siedmich zúčastnených krajinách by bolo možné takéto údaje do určitej miery zbierať. V správe sa však

---

⁽²²⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2832/16593> (k dispozícii iba v angličtine).

⁽²³⁾ <https://data.europa.eu/doi/10.2785/98370> (k dispozícii iba v angličtine).

⁽²⁴⁾ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 12. 2. 2021 o výsledkoch pilotných štúdií vykonaných členskými štátmi o štatistike o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách podľa článku 5 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2018/974, COM(2021) 59 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52021DC0059>.

takisto dospelo k záveru, že potreba údajov bude musieť byť vyvážená dostupnosťou informácií a zaťažением respondentov.

Výsledky pilotných štúdií boli prezentované na zasadnutí expertnej skupiny Komisie pre štatistiku vnútrozemskej vodnej dopravy v októbri 2021. Po tomto zasadnutí začal Eurostat konzultácie s členskými štátmi s cieľom prispôbiť navrhovanú metodiku zisteniam pilotných štúdií a ďalším pripomienkam krajín. Výsledky tejto konzultácie viedli k zjednodušeniu navrhovaných súborov údajov o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách s cieľom znížiť zaťaženie respondentov. Revidovaná verzia návrhu metodiky bola prediskutovaná na druhej konzultácii s krajinami v máji 2022. Touto konzultáciou sa dokončili diskusie o navrhovanej metodike, ktorých výsledkom bolo zahrnutie štyroch súborov údajov o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách

- **Súbor údajov 1:** počet prepravených cestujúcich okrem cestujúcich na riečnych výletných plavbách, podľa regiónu nalodenia, regiónu vylodenia a druhu cesty (ročný súbor údajov).
- **Súbor údajov 2:** riečne výletné plavby – počet cestujúcich podľa regiónu nalodenia (ročný súbor údajov).
- **Súbor údajov 3:** riečne výletné plavby – počet ciest, ktoré začínajú svoju cestu vo vykazujúcej krajine (ročný súbor údajov).
- **Súbor údajov 4:** počet plavidiel registrovaných v krajine (bez ohľadu na to, či sa plavia po jej vnútrozemských vodných cestách alebo nie) podľa druhu ubytovania, kapacity plavidla a veku plavidla (súbor údajov sa zbiera každé dva roky).

S cieľom opätovne otestovať dohodnutú metodiku Eurostat spolufinancoval pilotné projekty zberu údajov o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách prostredníctvom výzvy na predkladanie návrhov (grantov) v roku 2022. V roku 2023 boli predložené a spolufinancované štyri návrhy. Výsledky týchto projektov boli prezentované na zasadnutí expertnej skupiny Komisie pre štatistiku vnútrozemskej vodnej dopravy v roku 2025.

Tieto výsledky projektu umožnia podľa potreby doladiť metodiku prepravy osôb po vnútrozemských vodných cestách. Eurostat dokončil metodiku v decembri 2025. V ďalšom kroku zavedie dobrovoľný pravidelný zber údajov s cieľom posúdiť spoľahlivosť metodiky z dlhodobého hľadiska a efektívnosť členských štátov pri vytváraní požadovaných súborov údajov. Prvý dobrovoľný zber údajov sa plánuje na rok 2026 a vzťahuje sa na referenčný rok 2025.

Pokrok v tejto oblasti pravidelne prezentuje a prerokúva DIMESA (expertná skupina Komisie – Riaditelia sektorových a environmentálnych štatistík a účtov) ⁽²⁵⁾.

3. MOŽNÝ BUDÚCI VÝVOJ ŠTATISTIKY VNÚTROZEMSKÉJ VODNEJ DOPRAVY

Štatistika vnútrozemskej vodnej dopravy zohráva kľúčovú úlohu pri stanovovaní a monitorovaní politických cieľov. V súčasnosti sa to dosahuje prostredníctvom poskytovania údajov o objemoch prepraveného tovaru, počte plavidiel vnútrozemskej vodnej dopravy a premávke na nich,

---

⁽²⁵⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?groupID=1528>.

infraštruktúre vnútrozemskej vodnej dopravy, ako aj o výdavkoch na investície a údržbu infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy. Údaje o vybavení, infraštruktúre a výdavkoch sa nezberajú na základe nariadenia, ale dobrovoľne na základe *Spoločného dotazníka Eurostatu/ITF/UNECE o štatistike vnútrozemskej dopravy*. Zber údajov poskytuje ukazovatele rôznych aspektov, ako napríklad:

- dĺžka splavnej siete vnútrozemských vodných ciest,
- počet nákladných plavidiel podľa typu, roku výroby a nosnosti,
- úroveň výdavkov na investície a údržbu infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy.

Okrem toho Eurostat hľadá spôsoby, ako pomôcť krajinám pri vykazovaní aktuálnych štatistík. V tejto súvislosti členské štáty spomenuli podporu Eurostatu pri zostavovaní údajov o tranzite na základe dištančnej matice na úrovni medzi prístavmi. Komisia vypracúva takúto dištančnú maticu, aby pomohla znížiť záťaž spojenú so zberom údajov. Pomocou dištančnej matice môžu členské štáty rozdeliť celkovú vzdialenosť z prístavu do prístavu na jednotlivé vzdialenosti, ktoré sa počas cesty prejdú v každej z krajín. Ďalší vývoj dištančnej matice závisí najmä od presného určenia zemepisnej polohy každého prístavu. Dištančná matica uľahčí Eurostatu aj výpočet ukazovateľov podielu jednotlivých druhov dopravy. Na tento účel sa však členské štáty vyzývajú, aby poskytovali údaje o objemoch tovaru podľa prístavu naložky/vykládky, hoci je to dobrovoľné.

Údaje o vnútrozemskej vodnej doprave sa často porovnávajú s údajmi o iných druhoch dopravy s cieľom posúdiť podiel jednotlivých druhov dopravy. V tejto súvislosti sa členské štáty vyzývajú, aby vykazovali údaje o vnútrozemskej vodnej doprave podľa druhu nákladu s cieľom zvýšiť porovnateľnosť s inými druhmi dopravy, najmä námornou a cestnou.

Okrem toho majú vnútrozemské vodné cesty potenciál zohrávať významnejšiu úlohu v preprave osôb a byť základným prvkom udržateľnej mobility. Keďže si Eurostat uvedomuje tento potenciál, dosiahol značný pokrok pri vypracúvaní metodiky pre štatistiku prepravy osôb po vnútrozemských vodných cestách a pri podpore príslušných pilotných projektov, ktoré realizujú vnútroštátne štatistické orgány. Ako sa uvádza v oddiele 2, Eurostat plánuje zdokonaľiť príslušnú metodiku a spolupracovať s členskými štátmi na zavedení dobrovoľného pravidelného zberu údajov. Cieľom tejto iniciatívy je ďalej hodnotiť spoľahlivosť metodiky.

Eurostat takisto plánuje ďalej rozvíjať svoje štatistiky o nehodách na vnútrozemských vodných cestách. Na základe zistení pilotných štúdií z roku 2019 začne Eurostat v roku 2026 písomnú konzultáciu s expertnou skupinou Komisie pre štatistiku vnútrozemskej vodnej dopravy o uskutočniteľnosti dobrovoľných súborov údajov s ďalšími premennými a rozmermi okrem tých, ktoré sa v súčasnosti zverejňujú, ako je stupeň závažnosti nehody, druh nehody, typ zúčastnených plavidiel a počet usmrtených alebo zranených osôb.

Vzhľadom na rastúci dopyt po informáciách o environmentálnych aspektoch vnútrozemskej vodnej dopravy a charakteristikách plavidiel, ako je napríklad druh paliva, Eurostat prerokuje s členskými štátmi možnosť zavedenia príslušných premenných na základe informácií z administratívnych zdrojov.

Nariadením (EÚ) 2024/3018 sa mení nariadenie (ES) č. 223/2009 o európskej štatistike ⁽²⁶⁾. Stanovuje sa v ňom, že národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány môžu bezplatne, včas a s dostatočnou periodicitou pristupovať k administratívnym údajom a využívať ich na tvorbu a šírenie európskej štatistiky.

V tejto súvislosti bude Eurostat s členskými štátmi diskutovať o možnosti využívať administratívne údaje zo systému riečnych informačných služieb (RIS) na štatistické účely. Tento systém poskytuje harmonizované informačné služby na podporu riadenia premávky a prepravy v plavbe po vnútrozemských vodných cestách. Eurostat preskúma možnosť využitia údajov RIS o preprave plavidlami na štatistické účely. Tieto údaje obsahujú informácie o polohe plavidiel prostredníctvom noriem RIS na vyhľadávanie a sledovanie plavidiel.

Okrem toho sa v smernici (EÚ) 2016/1629, ktorou sa stanovujú technické požiadavky na lode vnútrozemskej plavby ⁽²⁷⁾, uplatňujú spoločné podmienky vydávania osvedčení pre plavidlá vnútrozemskej plavby v EÚ. Na zabezpečenie správneho uplatňovania tejto smernice bola vytvorená osobitná databáza, Európska databáza trupov lodí, ktorá obsahuje údaje o plavidlách vnútrozemskej plavby, údaje o určitých charakteristikách, ako aj osvedčenia plavidiel. Eurostat preskúma možnosť získavania administratívnych údajov z tejto databázy na štatistické účely s cieľom ďalej znížiť zaťaženie členských štátov pri zbere údajov.

Geografické pokrytie štatistiky vnútrozemskej vodnej dopravy by sa mohlo rozšíriť aj v dôsledku budúceho rozširovania EÚ o nové krajiny. Niekoľko kandidátskych krajín na členstvo v Európskej únii v súčasnosti realizuje pilotné iniciatívy zberu údajov o nákladnej doprave aj o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách. Tieto iniciatívy boli financované z nástroja predvstupovej pomoci (IPA). Výsledky týchto pilotných projektov sa očakávajú v rokoch 2026 a 2027. Eurostat neustále podporuje úsilie a budúci pokrok kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátskych krajín v oblasti dodržiavania nariadenia prostredníctvom diskusií o metodických otázkach, kvalite údajov, postupoch prenosu a validácie údajov.

4. ZÁVERY

Získané skúsenosti a výsledky vykonávania nariadenia sú naďalej pozitívne. Členské štáty dodržiavajú povinnosti týkajúce sa poskytovania údajov a zdroje pridelené na úrovni Eurostatu, ako aj na vnútroštátnej úrovni sú dostatočné na zabezpečenie vysokokvalitných výsledkov.

Eurostat prijíma všetky potrebné opatrenia na podporu a pomoc členským štátom pri vykonávaní nariadenia a vyzýva kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny, aby získavali a zostavovali štatistiky vnútrozemskej vodnej dopravy. Eurostat zmodernizoval svoj IT systém na validáciu a spracovanie údajov o vnútrozemskej vodnej doprave, čím zlepšil kvalitu týchto údajov a uľahčil prácu národných štatistických úradov.

Expertná skupina Komisie pre štatistiku vnútrozemskej vodnej dopravy naďalej plní funkciu orgánu, v rámci ktorého sa diskutuje o vykonávaní nariadenia a jeho možných zlepšeniach. Aby sa predišlo ďalšiemu zaťaženiu členských štátov, Eurostat v súčasnosti neuvažuje o zavedení ďalších povinných zberov údajov. Namiesto toho plánuje zaviesť dobrovoľný a pravidelný zber

---

⁽²⁶⁾ Ú. v. EÚ L, 2024/3018, 6.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3018/oj>.

⁽²⁷⁾ Ú. v. EÚ L 252, 16.9.2016, s. 118 – 176, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/1629/oj>.

údajov o preprave osôb po vnútrozemských vodných cestách. Ďalší budúci vývoj bude zahŕňať potenciálne získavanie administratívnych údajov a finalizáciu dištančnej matice na úrovni medzi prístavmi.

Štatistika vnútrozemskej vodnej dopravy sa zverejňuje prostredníctvom online databázy Eurostatu, štatistických a spravodajských článkov a iných publikácií Komisie. Tieto štatistiky sú cenné pre členské štáty, tvorcov politik, odvetvové organizácie a riečne komisie, pretože im pomáhajú pri navrhovaní a hodnotení politik pre udržateľnú, čistú a bezpečnú dopravu.

Nariadenie účinne a efektívne pomáha vytvárať spoľahlivé a harmonizované štatistiky o vnútrozemskej vodnej doprave na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni, čím podporuje Komisiu pri podpore konkurencieschopnosti a integrácie intermodálnej logistiky vo vnútrozemskej vodnej doprave.